

Mijn mooiste monster

Marien van Westen

mvanwesten@home.nl

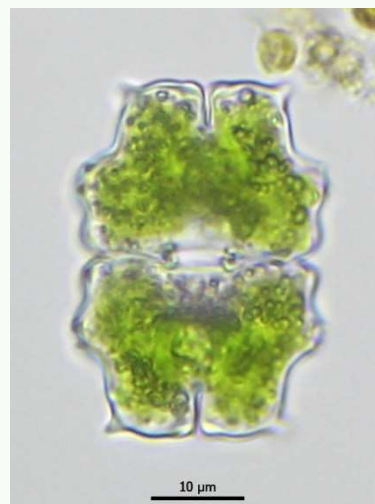
Toen ik in 2006 een microscoop had aangeschaft en een druppel water uit mijn tuinvijver bekeek, had ik geen idee dat de vondst van, naar achteraf bleek, *Closterium moniliferum* en *Cosmarium botrytis* uiteindelijk zulke grote gevolgen had.

Het begon er al mee dat ik in januari 2007 water uit de pingo op het Balloërveld verzamelde, in een Olvarit-potje, en daarin thuis *Euastrum bidentatum* var. *speciosum* vond. Deze vondst leidde er toe dat ik contact opnam met Peter Coesel die mij feliciteerde met mijn vondst en gelijk uitnodigde voor de winterbijeenkomst van dat jaar. In februari 2007 nam ik tijdens een wandeling een watermonster bij het ven op Kampsheide, een natuurterrein van Het Drentse Landschap. Of dat weer in een Olvarit-potje was, of een klein jampotje weet ik niet meer. In ieder geval weet ik wel dat in dat monster een sialgal zat die ik met de zes deeltjes van de Desmidiaceën van Nederland, die ik ondertussen had gekocht, niet kon thuisbrengen. Het heeft een jaar geduurd voor ik met behulp van de inmiddels ook aangeschafte Desmidiaceënfloora van Lenzenweger de soort kon identificeren als *Cosmarium obliquum*. Toch wel een opvallende en goed herkenbare soort, maar die je als beginner zonder de juiste literatuur natuurlijk niet herkent.

Na deze vondst was het hek van de dam en struinde ik de vele vennetjes, poeltjes en andere watertjes in de omgeving van Assen af op zoek naar sialgalen. Geleidelijk aan verzamelde ik meer kennis en soorten sialgalen. Op een gegeven moment was ik zo ver dat ik dacht dat het mogelijk moest zijn om de hele provincie Drenthe te onderzoeken op het gebied van sialgalen en van de gevonden soorten verspreidingskaartjes te maken. Naarmate je meer en meer plekjes hebt bezocht krijg je een goed idee van de plekken waar je veel en weinig soorten vindt en leer je een verband te leggen tussen soorten en hun ecologie.

Tegelijkertijd krijg je te maken met hetzelfde euvel waar ook postzegelverzamelaars vaak aan leiden, namelijk die ene soort die je nog nooit gevonden hebt (althans in Drenthe) en waarvan je denkt dat die er toch moet voorkomen, nog een keer te willen vinden. En dan bedoel ik niet *Euastrum ampullaceum*, *E. crassum* of *Micrasterias oscitans*, die in het verleden wel in deze provincie zijn gevonden, maar opvallende soorten als *Actinotaenium turgidum* of *Euastrum pulchellum*. Met name *A. turgidum* verwachtte ik wel een keer te zullen vinden in de Berggierslanden bij Meppel. In dit gebied, niet ver van de Wieden in NW-Overijssel, had ik al veel soorten gevonden die kenmerkend zijn voor een laagveengebied. Bijna elk jaar ging ik wel naar de Berggierslanden in een poging om in ieder geval *A. turgidum* te vinden. En elk jaar vroeg Ton Joosten mij: "en heb je *Actinotaenium turgidum* al gevonden".

Tot die gedenkwaardige dag in oktober 2018 toen ik met drie in sialgalen geïnteresseerden (zie de foto in Desmidiologische Mededelingen 1, pagina 5) De Onlanden bij Peize bezocht. Dit is een laaggelegen veengebied langs het Eelderdiep. Op oude kaarten (www.topotijdreis.nl) is te zien dat in het gebied ten oosten van Peize langs de Noord(er)dijk rond 1900 een aantal petgaten lagen. Deze zijn reeds lang dichtgegroeid, maar op sommige plekken is het trilveen nog duidelijk aanwezig. Bij de inrichting van De Onlanden als waterbergingsgebied zijn in het kader van natuurontwikkeling ook een aantal nieuwe petgaten gegraven. Op die stralend zonnige dag in oktober bezochten wij een aantal van die nieuw gegraven petgaten. Teruglopen naar de auto passeerden wij een slotje, eigenlijk niet meer dan een greppeltje, waaruit ook een watermonster werd genomen. Bij thuiskomst de monsters bekeken en BINGO! In het monster van dat greppeltje vond ik slechts 14 soorten sialgalen, maar daaronder zowaar veel *Actinotaenium turgidum*, enkele cellen van *Euastrum pulchellum* en zelfs *Micrasterias crux-melitensis*, een soort die in Drenthe ook zeer zeldzaam is. Ondanks het geringe aantal soorten was dit het mooiste monster dat ik in Drenthe gevonden heb.

Euastrum pulchellum. Foto © Marien van Westen